

● Az Universitas fejlesztési programja (4.)

Tervezett beruházások

A Szegedi Egyetem fejlesztési stratégiája nem egyszerűen a helyi felsőoktatási intézmények összevonását vagy néhány új épület létrehozását jelenti, hanem egy olyan cselekvési-átalakítási programot fogalmaz meg az elkövetkezendő évekre, amely biztosítja a fejlődést a tervek szerinti legnagyobb vidéki felsőoktatási intézmény számára. Rácz Bélával, a JATE általános és integrációs rektorhelyettesével az átalakítás folyamatáról beszélgettünk. Sorozatunk befejező részében a tervezett beruházásokról szólunk.

Főként az infrastruktúrában mutató hiányosságok miatt a jelenlegi képzési programok felettébb kevés lehetőséget nyújtanak az egyéni tanulás számára. A Szegedi Egyetem jelenleg háromszáz hallgató számára biztosít könyvtári hozzáférést a mintegy tizennégyezer létszámmal szemben. Ez nemcsak a hallgatók igen magas heti tantermi óraterhelését eredményezi, de több tantermet is követel. Feltéve, hogy a szükséges infrastruktúra rendelkezésre áll, a tanterveket át lehet alakítani oly módon, hogy a heti átlagos óraszám tizenöt-husz százalékkal csökkenjen. Ez megfelel a rendelkezésre álló tantermi ellátottság tizenöt-husz százalékos növelésének, ami a hallgató-oktató részarány ugyanilyen mértékű növelésével egyenértékű. Ez pedig valójában azt jelenti, hogy a Szegedi Egyetem hosszú távon leghatékonyabb beruházása a befogadóképesség és az egyéni tanulást segítő elektronikus infrastruktúra bővítése lehet. Ennek megvalósítását szolgálja majd az új könyvtárpépület.

A hallgató-oktató arány javítása közvetlenül összefügg az oktatás reformjával. A kulcsfontosságú elem ez esetben a tantermi órák számának, és ezáltal a Szegedi Egyetem tényleges kapacitásának a csökkentése. Ehhez fő eszköz a tantermben az egyéni tanulás szerepének növelése. Ennek eléréséhez az egyéni tanulás feltételein kell javítani. Az egyik gondot az jelenti, hogy a hallgatók nem tudják megfizetni a szükséges tankönyvek és oktatási segédanyagok árát. Az elektronikus információ elérése szintén korlátozott a hardver hiánya és részint a nyelvi akadály miatt. Nem valószínű, hogy ez a helyzet változni fog az elkövetkező tíz esztendőben. Megoldást kellett tehát találni erre a problémára.

Egyetlen megoldás létezik – hangsúlyozta Rácz Béla –, építeni kell egy új központi könyvtárat, a tervekben szereplő nevén: tanulmányi és információs központot. A TIK magában foglalna egy körülbelül ezer-ezeröttszáz főt befogadó könyvtárat, valamint jó felszereltségű termeket a legkorszerűbb technikát alkalmazó multimédiás lehetőségekkel. A TIK kialakítását világbanki kölcsönből finanszíroznák, amelyet belső forrásokból egészítené ki az egyetem. Ugyancsak a hall-

gató-oktató arány javításához kapcsolódna a hallgatói szolgáltató központ. A HSZK adna helyet a felvételi és nyilvántartási irodának, a pályaválasztási irodának, továbbá nagy előadótermeket és az egyetem központi igazgatásának irodáit alakítanák itt ki. A HSZK létrehozását ugyancsak világbanki kölcsönből és belső forrásokból finanszíroznák. A TIK és a HSZK megépítését – éppen a gazdaságosság miatt – együttesen célszerű megvalósítani.

A beruházások fedezésére négy forrással számolnak: belső források, fefa-támogatás (felsőoktatási fejlesztési alap), világbanki kölcsön, valamint a városi önkormányzat támogatása. A Szegedi Egyetem számottevő forrásokat mozgósíthat az intézeteiben meglévő források átcsoportosításával. Az intézetek teljes költségvetése hozzávetőlegesen 6 milliárd forint. Feltételezve, hogy ezen források 10 százalékát stratégiai célok megvalósítására lehet költeni, öt éves időszakot véve alapul, jelenlegi áron számolva, 3 milliárd forintba tehetnek szert. Ez az összeg várhatóan növekedni fog a jövőben az oktatási reform előrehaladtával, mivel a tervek szerint az intézményi költségvetésnek akár a 10 százalékát elérő összeg is befolyhat magánjellegű forrásokból, elsősorban a térítéses képzési programok tandíjából. Ez az elkövetkező öt évben további mintegy 1 milliárd forintot érhet el.

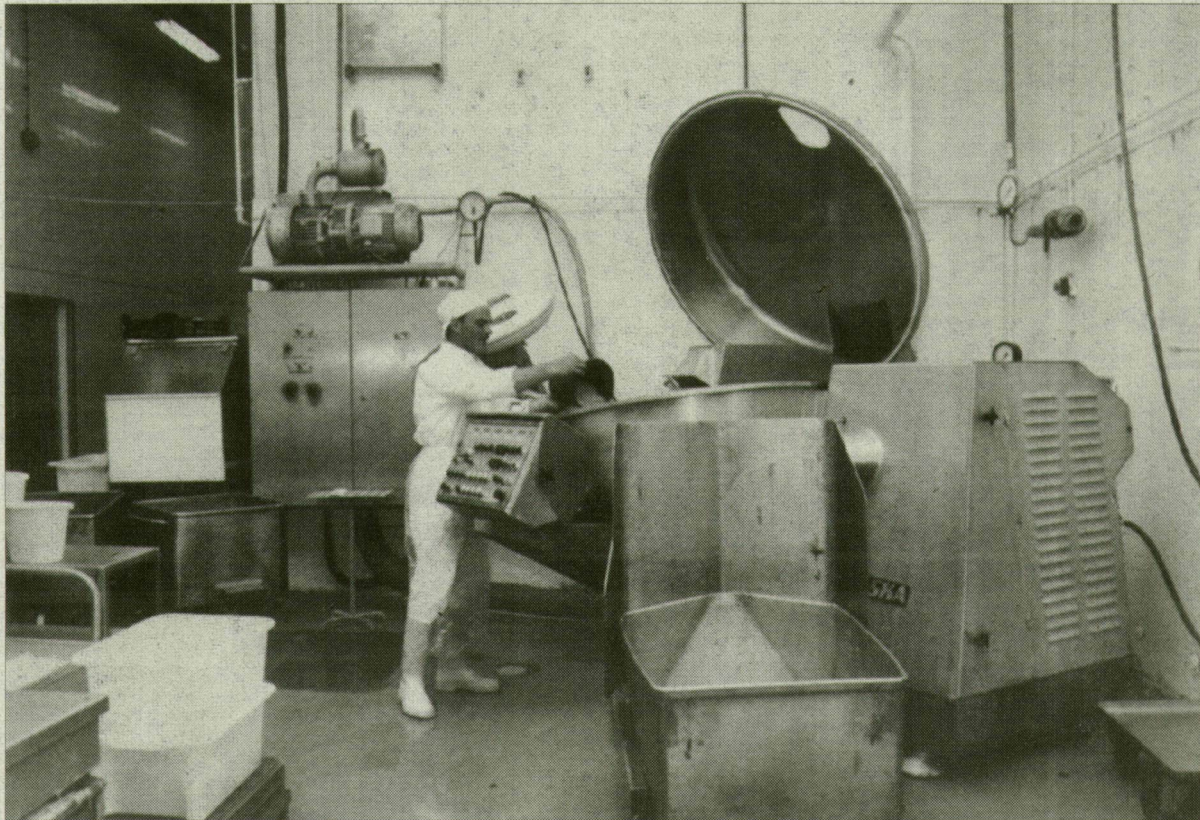
Tavaly a fefa első integrációs pályázatán 300 millió forintot nyertek a szegedi felsőoktatási intézmények. Ezt az összeget a működéshez szükséges feltételek, elsősorban a számítógépes és információs rendszer megteremtésére fordítják. A szegediek idén – más intézménycsoportokkal együtt – a fefa második integrációs pályázatára is benyújtották terveiket, s nagy eséllyel pályáznak újabb 300 millió forintra. Lapunkban már nem egyszerűen szóltunk arról, hogy a városi önkormányzat is segíti az integrációt azzal, hogy az Universitas Egyesülésnek hasznosításra felajánlott, de a Szegedi Egyetem koncepciójába nem illő volt szöveget laktanyát belvárosi ingatlanra (ingatlanokra) cseréli. A tárgyalások továbbra is folynak az egyetem és a város vezetői között.

A legnagyobb tételt – körülbelül 5 milliárd forintot – az építkezési beruházásokra fordítható világbanki kölcsön képi. Az Ady téri sportpályán jövő szeptemberben kezdődik el az új könyvtárpépület – elegánsabb nevén a tanulmányi és információs központ – építése. A könyvtárpépületre november végén országos meghívásos tervpályázatot írnak ki, amelynek beadási határideje: 1998. április 1. Eredményhirdetés májusban. Világbanki előírás szerint a kivitelezésre nemzetközi tendert kell kiírni. Mindezzel párhuzamosan alakítják majd ki a Hattyas sori Kossuth-laktanya területén, valamint a boszorkányszigeti vízi gyakorlóterén az Universitas új sportcentrumát.

Sz. C. Sz.

● A „hetek” állásfoglalása

Autonómia és agrárcentrum

Az agrárszektor jövőjének kulcsa a színvonalas élelmiszer-ipari szakemberképzés. (Fotó: Enyedi Zoltán)

Az élelmiszer-ipari szakképzésről és az agrárfiskolák integrációs lehetőségeiről fogadott el állásfoglalást pénteken a SZÉF-en ülésező agrárkollégium. Ebben felhívják a szaktárcák figyelmét arra, hogy a normatív finanszírozás nem biztosítja a gyakorlati képzőhelyek működését. Leszögeznek, hogy az agrárfiskoláknak teljes autonómiával, agrárcentrumot létrehozva kell belépniük a helyi universitasokba.

Szegeden, a SZÉF-en tartotta ülését pénteken a főiskolai főigazgatók konferenciájának agrárkollégiuma. A résztvevők – agrárfiskolai karok főigazgatói, oktatási és tudományos helyettesei – megvitaták az agrár- és élelmiszergazdasági szakképzés helyzetét, valamint az agrárfiskolai karok integrációjának lehetőségeit. E kérdésekkel kapcsolatban a kollégium állásfoglalást fogadott el. A dokumentum az agrár-

és élelmiszergazdasági szakemberképzéssel kapcsolatban leszögezi, hogy a szektor modernizációja nem képzelhető el megfelelő szakemberek képzése nélkül. Ezért a kollégium szükségesnek tartja a főiskolai karok közötti folyamatos kapcsolattartást az oktatási és tudományos programok rendszeres egyeztetésével, a hallgatói mobilitást az agrár-intézmények között, közös tankönyvek, jegyzetek és tudományos közlemények kiadását, a szakmai érdekvédelem biztosítását az országos fórumokon, valamint a kreditharmonizációt. A kollégium állásfoglalásában felhívja a főhatóság, vagyis a művelődési minisztérium, valamint a szakminisztériumok – földművelési, közlekedési, környezetvédelmi és pénzügyi tárcák – figyelmét arra, hogy a normatív finanszírozás nem alkalmas a gyakorlati képzőhelyek működtetésére. A tangazdaságok, bemutatott gazdaságok, tanműhelyek és tanüzemek finanszírozásával kapcsolat-

ban a kollégium indítványozza a tárcák közötti szakmai, pénzügyi egyeztetést, az érintett karok főigazgatóinak bevonásával.

A szatellit, vagyis az intézmény székhelyén kívüli agrárfiskolai karok integrációjával kapcsolatban a kollégium indítványozza, hogy a karok az universitasokban a törvény által meghatározott autonómiával rendelkezzenek, ezért javasolja, hogy a volt intézmény székhelyén kívüli karokat a kormány tagintézményi jogállással ruházza fel. Az állásfoglalásban az aláírók kifejezik igénységüket, hogy a felsőoktatási szövetség által elnyert pályázati pénzek felhasználása az agrárfiskolai karok egyenrangúságának, képzési sajátosságainak és területi elhe-

lyezkedésüknek figyelembevételével történjen. A kollégium fontosnak tartja, hogy a kutatási és fejlesztési pályázatok elbírálásánál jusson kifejezésre a főiskolai szektornak a magyar felsőoktatásban betöltött súlya, és a pályázatokat elbíráló zsűrikben a főiskolák hallgatói létszámuk arányában képviseltessek magukat.

Szabó Gábor, a szegedi élelmiszeripari főiskola főigazgatója elmondta, az állásfoglalással elsősorban a törvényalkotók és a minisztériumok figyelmét kívánják felhívni arra, hogy a szakmát az oktatási intézmények autonómiájának tiszteletben tartása mellett is lehet támogatni úgy, hogy kutatási és oktatási programokat finanszírozzanak. A hét főigazgató által aláírt dokumentum kifejezi az agrárfiskolák szakmai összetartozását annak ellenére, hogy más és más, helyi felsőoktatási integrációkba tagozódnak be.

Keczer Gabriella

● Öntevékeny csoportok a JATE-n (1.)

Napfény fotóklub

A JATE-n közel száz, kultúrával foglalkozó öntevékeny csoport működik. A most induló cikkorozatunk őket mutatja be. Elsőként a Napfény fotóklubbal ismerkedhetünk meg, amelynek az őszi kulturális fesztivál keretében nyílt kiállítás a múlt hét pénteken a JATE aulájában. A tárlatot október 18-áig tekinthetik meg.

„Különbözőképpen látjuk és örököljük meg a világot, egy-egy kis részletét, egy-egy mozzanatát és benne láthatatlanul vagy láthatóan gondolatainkat, érzéseinket, amelyek arra készítettek, hogy éppen ott és éppen akkor nyomjuk meg az expónálógombot.” Ezt az önvalómat olvashatja a Napfény fotóklub kiállítására érkező látogató, s ha továbblép, megtekintheti Nagy Zoltán, Török Levente, Misik Tamás, Szekeres Zsuzsanna és Liker Attila, jórészt a nyári erdélyi

fotótábor és gyűjtőút során készített felvételeit. A csoport is egy kiránduláson együtt vetődött ötlet nyomán jött létre 1996 januárjában hét, a JATE-n tanuló biológia szakos részvételével. A klub kezdetben tanfolyamjelleggel működött, a fotós múlttal rendelkező három legképzettebb ember elmagyarázta az érdeklődőknek a fényképezőgép használatának és az előhívásnak a fortélyait. Persze, ha kell, még most is segítenek egymásnak.

A csoport vezetője Liker Attila, bár csak papíron. Mint mondja, a valóságban náluk nincs főnök. A társasághoz mintegy tízen tartoznak, Liker Attila azért nem tudja pontosan, mert nem mindig vesz részt aktívan a klub életében mindenki. Valamennyien barátok, s klub is teljesen kötetlenül, tulajdonképpen baráti összejövetelek formájában működik. Annál is inkább, mert nincs saját klubhelyiségük és la-

borjuk. Csak a felszerelés az övék, amivel dolgoznak. Fotózní ritkán mennek együtt, inkább egyedül járják az országot és a világot. A székeslyudvarhelyi és a békéscsabai fotóklubbal együtt nyáron szervezett tábor ilyen szempontból kivételnek tekinthető. Általában valamilyen hangulattal próbálnak elkapni, s a képeken ezt adják vissza saját szemléletmódjukkal, felfogásukkal vegyítve. Szerintük akkor van értéke és értelme egy fényképnek, ha mögöttes tartalmat fejez ki.

Az igen költséges fotózáshoz szükséges pénz előteremtése érdekében megpróbálnak szponzorokat szerezni. A JATE hallgatói önkormányzatától és kulturális titkárságától ugyanis tavaly mindössze negyvenezer forintot kapott a klub. Eddig egyetlen fotós cég jelentkezik és adott nyersanyagot ötvenezer forint értékben. Ezen kívül a Fotóművészek

Szövetségétől kaptak még tízezer forintot. Liker Attilától megtudtuk, hogy egy kiállítás megrendezése 10-15 ezer forintba kerül úgy, hogy a képeket ők maguk keretezik, a legolcsóbb megoldást választva. Szegeden már több alkalommal bemutatták fényképeiket, s most a nyári tábor anyagából szeretnék kiállítást rendezni Székelyudvarhelyen, Csíkszeredán, Békéscsabán, és talán a budapesti Néprajzi Múzeumban, bár Liker Attila szerint ezekkel a keretekkel nem lehet a fővárosba vinni a képeket. A kiállításokon kívül fotós magazinokban jelentek meg képeik, miután néhányan eredményesen szerepeltek országos fotópályázatokon. Liker Attila a klub egy másik tagjával, Misik Tamással együtt stúdiót kíván létrehozni még idén. Már csak a vállalkozói engedélyt kell kiváltaniuk, s persze, munkát találniuk.

Hegedűs Szabolcs

Az őszi kulturális fesztivál programja

Október 15., szerda

16.00, SZOTE oktatástechnikai épület: a SZOTE Képzőművészeti Kör kiállításának megnyitója; 18.00, JATE-aula: a fesztivál ünnepélyes megnyitója, bemutatkozik az Universitas Szimfonikus Zenekar, az Egyetemi Énekkar, a Tisino Cvete kamaraegyüttes, majd az 1996-os Egyetemi Szavalóverseny díjazottjainak fellépése; 19.00, Liszt Ferenc Zene-művészeti Főiskola díszterme: a Maszkura és az Oedipus Quartett kolozsvári színjátékszökezők bemutatkozása; 20.00, JATE Klub: táncház a Solymossy Sándor néptáncscsoport és a Fabatka zenekar közreműködésével.

Október 16., csütörtök

Dugonics tér: 10.00: a hegymászó csoport mászófalat tart bemutatót; 13.00: a Kolozsvári Magyar Diákszövetség néprajzi szakosztályának bemutatkozása; 13.45: a Tisino Cvete műsora; 14.00: a Szegedi Rézfúvos Kvintett koncertje; 14.30: a kárpátaljai néptáncscsoport fellépése; 15.00: a Szeged Városi és MÁV Fúvószenekar térzeneje; 16.00: Néptáncgála; 17.00: a River együttes koncertje; 19.00: a Sminck színpad előadása.

Aula: 20.00 az Our Group színház estje.

JATE Klub: 10.00: Népi mesterségek bemutatkozása; 11.00: Diákújságírók és önképzőkörök szakmai találkozója; 12.00: a Szilv Kulturák Baráti Köre; 13.00: a Torday Emil Társaság; 14.00: a barlangkutató csoport és a hegymászó csoport; 12.00: Filmklub; 15.00: a Diákcentrum bemutatkozása; 16.30: Nagyító – Középiskolások társadalmi képzése; 17.00: Portugál Nyelvű Világ Egyetemi Társasága; 17.30: Szegedi Történelemhallgatók Egyesülete bemutatkozása; 20.00: Albérlet, Pali és a Madarak, Önként rockzenekarok koncertjei.

Diákcentrum: 10.00: Információk a polgári szolgálatról; 12.00: Pszichológiai tanácsadás.

Mojo Klub: 19.00: a Magyar Lettre Internationale bemutatkozása.

Móra kollégium kávézó: 18.00: Egyetemisták a rádióban. Bartók Béla Művelődési Központ: 20.00: az Egyetemi Színkör estje.

Október 17., péntek

JATE-klub: 11.00: Vitafórum a Kárpát-medence aktuális problémáiról; 12.00: Filmklub; 14.00: Finnugor Egyesület; 15.00: Magyar-örmény kutatócsoport bemutatkozása; 15.30: filozófiai kávéház; 18.00: Egyetemi zenekarok koncertjei: Báthory utca, Pale Blue Eyes, Timur Lenk M.G.E., eFemeK; 22.00: Mirelit Béka koncert, 23.00: fesztiválzáró buli.

Dugonics tér: 15.00: Credo Együttes; 16.00: Kijevi Színművészeti Főiskola; 17.00: Gumimacik Rock and Roll Klub; 17.30: Storyville Jazz Band műsora.

Aula: Irodalmi színpadok bemutatkozása: 19.00: Pitymalló Kesely, 19.30: Karinthy Irodalmi Kör.

Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola díszterme: 20.00: Békési Zoltán és barátai vicces estje.